

ทันตแพทยกับชีวิตแห่งการศึกษา

เครือข่ายวิชาการเพื่อกลุ่มการเรียนรู้ ของทันตแพทย์

คุณหมอเคยคิดมั๊ยคะว่า ตั้งแต่เราเรียนจบทันตแพทยศาสตรบัณฑิตมา จากนั้นเราเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ด้วยวิธีไหน จากการประชุมวิชาการปีละครั้งสองครั้งที่ต้องลางานเป็นวัน ๆ และใช้เวลาในการเดินทางข้ามจังหวัดไป จากการอ่านหนังสือหรือ วารสารวิชาการ ที่ออกมาใหม่ทุกเดือน จากการโทรศัพท์ถามเพื่อนหรือจากการลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง แล้วปัจจุบัน สิ่งที่เราทำอยู่ในการให้การรักษาคอนิชั่นนั้น เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยที่เราเรียนอยู่ในคณะฯ มากน้อยขนาดไหน

ดร. ชิดนีย์ เบอร์เวลล์ สมัยที่เป็นคณบดีของวิทยาลัยการแพทย์ฮาร์วาร์ด เคยพูดเอาไว้ว่า **“Half of what you are taught as medical students will in 10 years have been shown to be wrong. And the trouble is none of your teachers know which half!!!”** ฟังดูแล้วน่ากลัวมั๊ยคะ ว่าสิ่งที่เรารู้ตั้งแต่ในอดีตและทำมาจนถึงปัจจุบัน อาจจะเป็นอย่างอื่นที่ต่างกันไปแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีกว่า ง่ายกว่า ประหยัดกว่า ฯลฯ ดังนั้นคงเป็นเรื่องที่ปฏิเสธกันไม่ได้ว่า ในชีวิตทันตแพทย์เป็นชีวิตที่ต้องศึกษาไปเรื่อย ๆ ตลอดการทำงาน เพื่อให้เราทันทันความรู้ใหม่ ๆ ในการเลือกสรรสิ่งที่ดีที่สุดในการดูแลคนไข้ของเรา การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องคงมีได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าประชุมวิชาการของสมาคม ชมรมวิชาชีพต่าง ๆ แต่บางครั้งหัวข้อการประชุมก็โดนใจเราอยู่แค่หัวข้อเดียว

จากการประชุม 2 วันเต็ม อีกทั้งในฐานะผู้เชี่ยวชาญสาขาใดสาขาหนึ่ง ก็มักจะเลือกเข้าประชุมวิชาการในสาขานั้น ๆ จนความรู้ในสาขาอื่น ๆ ลดน้อยถอยลงไป

รูปแบบการศึกษานอกระบบที่อยากจะนำเสนอในวันนี้ จึงเป็นทางออกทางหนึ่งในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของทันตแพทย์ โดยที่สามารถทำได้อย่างสม่ำเสมอ มีมุมมองจากทันตแพทย์หลาย ๆ สาขา มีการสื่อสารกันแบบสองทาง และที่สำคัญเราเลือกหัวข้อเรื่องที่ทีมเราต้องการได้ เพราะการเรียนรู้แบบไหนจะน่าสนใจเท่ากับการได้เรียนรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับเคสคนไข้ที่กำลังเผชิญอยู่ในชีวิตจริง

ด้วยวิสัยทัศน์ “ราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทยเป็นศูนย์รวมแห่งการเรียนรู้ในการสร้างและพัฒนา

ทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรับใช้และชี้นำสังคม” จะเห็นได้ว่า การสร้างทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้นเท่านั้น หากแต่การพัฒนาผู้เชี่ยวชาญที่สำเร็จการศึกษาออกไป ให้สามารถพัฒนาความเป็นผู้นำ ควบคู่ไปกับความรู้ร่วมกันแบบสหสาขาอย่างสม่ำเสมอ เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและสร้างผู้นำในวิชาชีพเพื่อที่จะรับใช้และชี้นำสังคมอย่างแท้จริง

โครงการนำร่อง “เครือข่ายวิชาการเพื่อกลุ่มการเรียนรู้ของทันตแพทย์” (Networking Study Group) จึงถือกำเนิดขึ้น โดยความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริการวิชาการและประชาสัมพันธ์ของราชวิทยาลัยทันตแพทย์แห่งประเทศไทย โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเครือข่ายฯ นำร่องในการพัฒนาวิชาการ การทำงานร่วมกันแบบสหสาขาสำหรั้งทันตแพทย์ในภูมิภาค และศึกษาช่องทางในการสร้างระบบสนับสนุนจากราชวิทยาลัยฯ เพื่อสมาชิก ให้สามารถพัฒนาวิชาการได้อย่างต่อเนื่อง

ลักษณะของเครือข่ายฯ

คือมีการรวมตัวกันของทันตแพทย์ในพื้นที่การทำงานที่ใกล้เคียงกัน เดินทางได้สะดวก จำนวน 5 - 20 คน ในกลุ่มนี้ ต้องประกอบด้วย ทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นสมาชิกของ ราชวิทยาลัยหรือทันตแพทย์ที่สำเร็จการอบรม ทันตแพทย์เฉพาะทางแล้ว 1-2 คน การจำกัด ให้จำนวนในกลุ่มไม่เกิน 20 คน เพื่อให้การทำ กลุ่มเรียนรู้ (Study Group) มีความเป็น กันเองได้ง่าย มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ใน การทำงาน และสื่อสารสองทางได้สะดวก **ที่สำคัญ ในการจัดกลุ่มเรียนรู้ สมาชิกของกลุ่มจะ หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำเสนอ เคส หรือหัวข้อที่จะสัมมนา** เพื่อไม่ให้รูปแบบ การจัดกลายเป็นเหมือนการประชุมวิชาการที่มี กลุ่มคนคอยจัดเตรียมเนื้อหาวิชาการทุกครั้งไป ส่วนผู้เข้าร่วมมารับฟังเพียงอย่างเดียว มิเช่นนั้น แล้ว การรวมตัวแบบนี้มีโอกาสจะอยู่ได้เท่ากับ ที่ทีมจัดงานจะมีแรงจัดการจัดการรูปแบบเป็น อย่างนี้ อยู่บนความเชื่อเรื่องความยั่งยืนของ การที่ทุกคนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับมากกว่าที่จะมี คนกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ให้ตลอดเวลา และอีกฝ่ายเป็น ผู้รับตลอดเวลา การรวมตัวในพื้นที่ทำงาน ใกล้เคียงกัน ยังมีผลพลอยได้เป็นการรู้จักกัน เป็นการส่วนตัว เปิดโอกาสให้มีการพูดคุย ทำ ความรู้จักกันมากขึ้นในกลุ่มผู้ที่ทำงานด้วยกัน (แต่อาจจะไม่ได้พบกันบ่อย เพราะเข้าคลินิก/ ที่ทำงานคนละเวลากัน) เมื่อทำงานระดับ สหสาขา ซึ่งต้องการความเข้าใจกันข้ามสาขาก็จะสามารถสื่อสารกันง่ายขึ้น ช่วยให้การ ส่งต่อผู้ป่วยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

รูปแบบของกิจกรรม

ให้มีการจัดกลุ่มเรียนรู้ ปี ละ 4 ครั้ง โดยจัดไตรมาสละครั้ง อาจเป็นการนำเสนอ Interesting cases ของทันตแพทย์ในกลุ่ม หรือ Interesting topics ที่คัดเลือกโดยกลุ่ม ทั้งนี้ต้องมี การค้นหาและศึกษาข้อมูลทางวิชาการ ประกอบการทำ กลุ่มเรียนรู้ เสมอ เพื่อให้มีทิศทางพัฒนาไปสู่ evidence-based practice มากกว่า experience-based practice เท่านั้น

การสนับสนุนจากราชวิทยาลัยฯ

ในเบื้องต้น จะเป็นการสนับสนุนข้อมูล ทางวิชาการ เช่น งานวิจัย จากวารสารทางวิชาการ ต่าง ๆ ที่ทางเครือข่ายอาจจะเข้าถึงได้ลำบาก และตัวแทนจากราชวิทยาลัยฯ จะเข้าร่วมการ ทำกลุ่มเรียนรู้ ด้วย 2 ครั้งใน 1 ปี โดยในแต่ละ ครั้งจะมีการบรรยายสั้น ๆ ในเนื้อหาที่ช่วย สนับสนุนคุณภาพการทำกลุ่มเรียนรู้ เช่น วิธีการเก็บเคสแบบง่าย ๆ การคิดวิเคราะห์ ข้อมูลทางวิชาการ เป็นต้น โครงการนำร่องนี้ กำลังเริ่มขึ้นโดยกลุ่มแรกที่ได้เริ่มดำเนินการแล้ว คือ **กลุ่มเครือข่ายวิชาการภูเก็ต** มีสมาชิก 19 คน อยู่ในภาครัฐและเอกชน มีทพญ.อภิญญา กุลวีระอารีย์ และทพญ.โชทนา สัตยาภรณ์พิพัฒน์ เป็นผู้ประสานงาน ในกลุ่มสมาชิกมีทั้งทันต- แพทย์ทั่วไปทันตแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาระดับ หลังปริญญา สาขาวิทยาเอ็นโดดอนท์ปริทันต- วิทยา ทันตกรรมประดิษฐ์ ทันตกรรมสำหรับเด็ก ทันตกรรมบูรณะ ศัลยศาสตร์ช่องปากและ แม็กซิลโลเฟเชียล และทันตกรรมทั่วไป และ มีทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นสมาชิกราช- วิทยาลัยฯ อยู่ 5 คน นับเป็นองค์ประกอบที่ สมบูรณ์มากในการทำกิจกรรมด้วยกัน

เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ที่ผ่านมาทาง กลุ่มเครือข่ายวิชาการภูเก็ตได้จัดกลุ่มเรียนรู้ ใน Interesting topic หัวข้อ “One Visit Root Canal Treatment” รูปแบบการประชุมเป็นการ นำเสนอข้อมูลจากวารสารวิชาการ 10 บทความ และ อภิปรายเกี่ยวกับรายตัวอย่าง (case discussion) จากประสบการณ์ของสมาชิก เครือข่ายฯแต่ละคนจากการสอบถามถึงประโยชน์

ที่ได้รับจากสมาชิกในกลุ่ม มีหลากหลาย เช่น “ทำให้ได้มีการรื้อฟื้นความรู้ที่เคย เรียนผ่านมา (รู้สึกกระตือรือร้นด้านวิชาการ เพิ่มขึ้น)”

“ได้รับฟังข้อมูลที่ อัปเดต มีการ วิเคราะห์ร่วมกัน”

“ได้รับความรู้นอกสาขา ทำให้ทราบว่า งานด้านอื่นมีการคิดค้นอะไรใหม่ ๆ”

“ได้รับความรู้เพิ่มเติมจากผู้ เชี่ยวชาญ รับฟังการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานทางคลินิก”

“ได้พบปะกับทันตแพทย์ท่านอื่น ๆ”

สำหรับ กลุ่มเรียนรู้ ครั้งที่ 2 ของ เครือข่ายทันตแพทย์ภูเก็ตจะจัดในวันที่ 3 เมษายน 2555 หัวข้อ “Crown Lengthening Related To Fixed Prosthesis (Natural tooth)” โดยในครั้งนี้ ผศ.ทพญ.พิณทิพา บุญยะรัตเวช จะเป็นตัวแทนของราชวิทยาลัยฯไปเข้าร่วม การทำกลุ่มเรียนรู้ด้วย

ในโครงการนำร่องนี้ ยังมีอีกกลุ่ม เครือข่ายทันตแพทย์ที่กำลังสร้างทีมอยู่ มีความคืบหน้าอย่างไรจะนำมาเล่าให้ฟังนะคะ หากคุณหมอตานใดมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ หรือมี ทีมที่สนใจจะเข้าร่วมโครงการในอนาคต สามารถส่งอีเมลล์มาแสดงความคิดเห็นได้ที่ **royalthaident@gmail.com** นะคะ

.....

กิจกรรมกลุ่มเรียนรู้ ครั้งที่ 1 ของเครือข่ายทันตแพทย์ภูเก็ต

